

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

DEPARTAMENT SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Warszawa, 31 marca 2021 r.

DOB.NK.3821.3.9.2020.IC(3)

**Towarzystwo Przyjaciół Chorych
„Hospicjum im. św. Łazarza”
ul. Fatimska 17
31-831 Kraków**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057), w dniach od 31 grudnia 2020 r. do 4 lutego 2021 r. została przeprowadzona w Towarzystwie Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza”² z siedzibą w Krakowie³ kontrola planowa.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolerów w składzie: Agnieszka Konarska – Radca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Iwona Chojnacka – Główny specjalista, Jakub Bartkowski – Starszy specjalista, w Wydziale Nadzoru i Kontroli Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, na podstawie upoważnień odpowiednio nr 26, 24 i 25 z 2020 r., wydanych przez Pana prof. Piotra Glińskiego, Wiceprezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

Zgodnie z przepisem § 7 ust. 4 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 2054) na wniosek Towarzystwa z dnia 31

¹ Zwanej dalej „ustawą” lub udpp;

² Zwane dalej „Towarzystwem”, „Stowarzyszeniem” lub „organizacją”;

³ ul. Fatimska 17, 31-831 Kraków;

grudnia 2020 r. czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach od 31 grudnia 2020 r. do 4 lutego 2021 w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przy Al. Ujazdowskich 1/3, 00-583 Warszawa.

Przedmiot kontroli obejmował ocenę prawidłowości gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego prowadzących konta indywidualne na rzecz beneficjentów (tzw. subkonta). Kontrola obejmowała okres: od 1 stycznia 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r.

Ustalenia kontroli przedstawiono w sporządzonym w dniu 9 marca br. protokole kontroli (DOB.NK.3821.3.9.2020.IC), który został doręczony organizacji w dniu 16 marca br. Protokół kontroli został podpisany przez osoby reprezentujące Towarzystwo, a następnie zwrócony do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Do treści protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Towarzystwa w zakresie objętym kontrolą oceniam **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli, które poczyniono w wyniku zbadania przedłożonej dokumentacji merytorycznej i finansowej oraz na podstawie udzielonych wyjaśnień i przedstawionych zestawień przez Panią Jolantę Stokłosę – Prezes Zarządu Stowarzyszenia.

I. Ustalenia kontroli

1. Informacje podstawowe

Zgodnie z postanowieniami statutu⁴⁵ – celem Towarzystwa jest m.in.: ochrona i promocja zdrowia, niesienie pomocy społecznej (w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób), działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalność charytatywna i dobroczynna oraz działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dla osiągnięcia ww. celów organizacja podejmuje m. in. następujące działania:

- 1) organizuje i prowadzi działalność leczniczą głównie na rzecz osób terminalnie i przewlekle chorych oraz promuje te działania,
- 2) organizuje imprezy turystyczne,

⁴ Statut Towarzystwa w obecnym brzmieniu został przyjęty przez Walne Zebranie w dniu 20 czerwca 2015 r. na mocy „Uchwały nr 7”;

⁵ Zwany dalej „statutem”;

- 3) organizuje kwesty, „Poła nadziei” i inne akcje pozyskiwania funduszy (środków finansowych i rzeczowych potrzebnych dla realizacji celów Towarzystwa),
- 4) pokrywa koszty leczenia pacjentów Towarzystwa nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym oraz w zakresie nier refundowanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Towarzystwo zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi pełnemu z Krajowego Rejestru Sądowego⁶ uzyskało wpis do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w dniu 27 września 2001 r. pod numerem: 0000048149. Podmiot posiada nr Regon 350552429 oraz NIP 6780030510. Stowarzyszenie uzyskało status organizacji pożytku publicznego w dniu 19 maja 2004 r. Zgodnie z informacją zawartą w KRS, w dniu 11 marca 2003 r. organizacja została wpisana do rejestru przedsiębiorców.

2. Struktura organizacyjna Stowarzyszenia

Zgodnie z postanowieniami statutu władzami Towarzystwa są:

- 1) Walne Zebranie,
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna.

Do kompetencji Walnego Zebrania⁷ należy m.in.:

- 1) uchwalanie kierunków i programu działania Towarzystwa,
- 2) wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi na wniosek Komisji Rewizyjnej,
- 4) rozpatrywanie i podejmowanie uchwał w sprawach wniesionych przez Zarząd, Komisję Rewizyjną lub członków Towarzystwa,
- 5) uchwalanie budżetu Towarzystwa.

Do kompetencji Zarządu⁸ należy m.in.:

- 1) reprezentowanie Towarzystwa na zewnątrz,
- 2) kierowanie całokształtem funkcjonowania Towarzystwa,
- 3) uchwalanie regulaminów i innych aktów normujących funkcjonowanie Towarzystwa, w tym sposobów i form prowadzenia rachunkowości Towarzystwa,
- 4) zarządzanie majątkiem Towarzystwa i jego finansami.

⁶ Zwany dalej „KRS”;

⁷ § 24 pkt 2 statutu;

⁸ § 26 statutu;

Zgodnie z postanowieniami statutu w skład Zarządu wchodzi od 5 do 8 członków. Przekazana dokumentacja⁹ oraz odpis pełny i aktualny KRS wskazują, że w okresie objętym kontrolą członkami Zarządu¹⁰ byli: Jolanta Stokłosa – Prezes Zarządu, Władysław Miękina – Wiceprezes ds. organizacyjnych, Paweł Skowronek – Wiceprezes ds. medycznych, Renata Połomska – Sekretarz, Elżbieta Złowodzka – Skarbnik oraz 3 członków zarządu¹¹.

Komisja Rewizyjna¹² stanowi organ kontroli niezależny od Zarządu. W skład Komisji wchodzi od 3 do 5 członków, wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków. Do kompetencji ww. organu¹³ należy kontrola całokształtu działalności Towarzystwa, w szczególności:

- 1) przeprowadzanie przynajmniej raz do roku kontroli finansowo-księgowej,
- 2) sporządzanie protokołów z przeprowadzonych kontroli i wnioskowanie o usunięcie stwierdzonych uchybień,
- 3) przedkładanie Walnemu Zebraniu sprawozdań z przeprowadzonych kontroli wraz z wnioskiem o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Zgodnie z odpisem pełnym i aktualnym członkami Komisji Rewizyjnej¹⁴ byli: ██████████
██████████¹⁵.

Stwierdzono, że liczba członków organów zarządzającego oraz kontroli Towarzystwa była zgodna z postanowieniami statutu.

3. Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza

a) Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy, zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

W wyniku kontroli na podstawie analizy postanowień statutu Towarzystwa ustalono, że nie został w nim określony zakres prowadzonej przez organizację odpłatnej i nieodpłatnej

⁹ Protokół z zebrania Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza” w Krakowie odbytego w dniu 23 czerwca 2018 r.;

¹⁰ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 19) – Protokół z Walnego Zebrania Towarzystwa z dnia 23 czerwca 2018 r. – Uchwała nr 7;

¹¹ ██████████;

¹² § 31 statutu;

¹³ § 32 statutu;

¹⁴ Protokół z Walnego Zebrania Towarzystwa z dnia 23 czerwca 2018 r. – w skład Komisji zostali powołani: ██████████, który zmarł w styczniu 2020 r. – zgodnie z informacją udzieloną przez organizację w piśmie z dnia 15 stycznia 2021 r. będącą odpowiedzią na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 19);

¹⁵ Wyciąg z Protokołu Walnego Zebrania Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza” w Krakowie odbytego w dniu 8 sierpnia 2020 r.;

działalności pożytku publicznego. Natomiast z wyjaśnień Stowarzyszenia¹⁶ wynika, że realizuje ono następujący zakres celów w sferze zadań publicznych w ramach prowadzonej działalności nieodpłatnej i odpłatnej: nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja i oświata, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia oraz wyłącznie nieodpłatnej pożytku publicznego m.in.: ochrona i promocja zdrowia, niesienie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalność charytatywna i dobroczynna, nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja i oświata, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia.

W toku kontroli ustalono natomiast, że zakres prowadzonej przez organizację statutowej działalności pożytku publicznego został określony w polityce rachunkowości¹⁷. W udzielonych wyjaśnieniach¹⁸ organizacja wskazała, że *działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego zgodnego z KRS została zapisana w Polityce Rachunkowości – akcie wewnętrznym Towarzystwa na podstawie art. 10, ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który zezwala na określenie zakresu w statucie lub innym akcie wewnętrznym.*

Powyższe wyjaśnienia nie zostały przyjęte bowiem przepisy ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 146), które weszły w życie z dniem 12 marca 2010 r. wprowadziły regulację zgodnie z którą zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym (art. 10 ust. 3). Zgodnie natomiast z przepisem art. 23 ww. ustawy w terminie roku od dnia jej wejścia w życie organizacje pożytku publicznego dostosują postanowienia swoich statutów do jej wymogów.

W związku z ww. regulacją ustawową oraz uchwałą Sądu Najwyższego¹⁹ należy uznać, że Towarzystwo będące stowarzyszeniem rejestrowym powinno zamieścić wszelkie postanowienia odnoszące się do rodzajów prowadzonej działalności statutowej w zapisach statutu nie zaś w innym akcie wewnętrznym np. polityce rachunkowości. Zakres prowadzonej działalności statutowej powinien posiadać odzwierciedlenie w postanowieniach statutu jako

¹⁶ Wiadomość e-mail z dnia 29 stycznia 2021 r., stanowiąca korektę do odpowiedzi na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 1);

¹⁷ Pkt 1.2. *Działalność Towarzystwa*;

¹⁸ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 4);

¹⁹ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2005 r. (III CZP 16/05), z której wynika, że w ustawie użyto zwrotu „statut lub inny akt wewnętrzny” mając na względzie, że ustrój niektórych z tych podmiotów określa statut, a niektórych – inny akt wewnętrzny, np. regulamin.

aktu nadrzędnego nad innymi aktami wewnętrznymi jednostki.

Wobec powyższego stwierdzono naruszenie art. 10 ust. 3 ustawy oraz nie mogli przyjąć wyjaśnień organizacji w tym zakresie.

W wyniku analizy statutu organizacji stwierdzono również, że zawiera on postanowienia przewidujące, że *nadwyżka przychodów nad kosztami z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego*²⁰. Stowarzyszenie wyjaśniło, że słowo „nadwyżka” zostało użyte dla przypadków ewentualnej sprzedaży darów. Jako, że sprzedaż darów może rodzić nadwyżkę przychodu nad kosztami, dlatego też taki zapis znalazł się w statucie.

Należy podkreślić, że ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 8 ust. 2) wprost stanowi, że przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego. Przychód ten należy natomiast rozumieć w sposób określony w art. 8 ust. 1 ww. ustawy.

W związku z powyższym uznano, że brzmienie statutu (§ 36 pkt 2) organizacji jest niezgodne z art. 8 ust. 2 udpp.

b) Wyodrębnienie rachunkowe nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej oraz ewidencji księgowej środków pochodzących z 1% podatku.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 udpp prowadzenie przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2-4 udpp nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, odpłatnej działalności pożytku publicznego lub działalności gospodarczej wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości. Ponadto zgodnie z art. 27 ust. 2c udpp organizacja pożytku publicznego ma obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków finansowych pochodzących z 1% pdof.

Ustalenia kontroli wykazały, że zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zostały określone w polityce rachunkowości²¹ zaktualizowanej czterema aneksami przyjętymi uchwałami²² Zarządu Stowarzyszenia.

²⁰ § 36 pkt 2 statutu;

²¹ Przyjętej „Uchwałą Zarządu nr 9/2015” w dniu 8 kwietnia 2015 r. a obowiązującą od 1 stycznia 2015 r.;

²² Aneks nr 1 z dnia 5 grudnia 2016 r. do Polityki Rachunkowości TPCCH „Hospicjum im. św. Łazarza” w Krakowie z dnia 8 kwietnia 2015 r. – wprowadzony uchwałą Zarządu nr 47/2016 z 5 grudnia 2016 r., Aneks nr 2 z dnia 6 marca 2017 r. – wprowadzony uchwałą Zarządu nr 4 z dnia 6 marca 2017 r., Aneks nr 3 – wprowadzony uchwałą Zarządu nr 29/2017 z dnia 7 sierpnia 2017 r., Aneks nr 4 – wprowadzony uchwałą Zarządu nr 55/2018 z dnia 3 grudnia 2018 r. oraz nr 56/2018 z dnia 3 grudnia 2018 r.;

Księgi rachunkowe Towarzystwa prowadzone są w siedzibie organizacji,²³ techniką komputerową z zastosowaniem systemu finansowo-księgowego Comarch ERP Optima, System „GS”.

Zgodnie z polityką rachunkowości organizacji²⁴ *ewidencja kosztów prowadzona jest według rodzajów na kontach zespołu 5, z podziałem analitycznym umożliwiającym wyodrębnienie miejsc powstawania kosztów oraz na kontach zespołu 4, podporządkowanych kryterium rodzajowemu kosztów. Na kontach zespołu „7” prowadzona jest dla przychodów uzyskanych przez Towarzystwo. Konto zespołu „7” Planu Kont zawiera również przychody i koszty działalności gospodarczej, finansowej i operacyjnej. (...). Rokiem obrotowym jednostki jest rok kalendarzowy rozpoczynający się 1 stycznia, a kończący 31 grudnia.* W dokumencie tym określono również metodę ustalania wyniku finansowego oraz sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Polityka rachunkowości Stowarzyszenia wskazuje również załączniki do ww. dokumentu, do których należy m. in. Plan kont.²⁵

Plan kont obejmujący zbiór kont syntetycznych określono w załączniku nr 1 do aneksu nr 4 z dnia 3 grudnia 2018 r. do polityki rachunkowości. Zbiór kont pomocniczych (analitycznych) został przesłany elektronicznie przez organizację w dniu 31 grudnia 2020 r.²⁶ W związku z powyższym ustalono, że pomimo braku określenia numeru załącznika do polityki rachunkowości dla wykazu kont pomocniczych jednostki, wykaz ten wraz z określonym załącznikiem 1 do aneksu nr 4 stanowi integralną część polityki rachunkowości organizacji.

Analiza konta 131 – *Rachunek rozliczeniowy – Pekao S.A.* wykazała, że były na nim ewidencjonowane wszystkie operacje gospodarcze organizacji oraz, że nazwa konta nie wskazuje na ewidencjonowanie na nim wpłat pochodzących z 1% pdof. Ponadto z wyjaśnień organizacji wynika, że: *wydatki z 1% pdof ewidencjonowane są na następujących kontach zespołu 1: 131-1, 131-8.*²⁷

²³ Zgodnie z Polityką rachunkowości (pkt. 2.1. Księgi rachunkowe) – oraz odpowiedzią Stowarzyszenia udzielonego dnia 15 stycznia 2021 r. na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pyt. 21) – *księgowość Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza” prowadzona jest w siedzibie stowarzyszenia przy ul. Fatimskiej 17 w Krakowie. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych Towarzystwa (Pani Anna Dyląg) jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na stanowisku Głównego księgowego;*

²⁴ Polityka rachunkowości pkt. 4.2. – Zakładowy plan kont;

²⁵ Pkt 15.0 ppkt 1 polityki rachunkowości;

²⁶ Wiadomość e-mail z dnia 31 grudnia 2020 r., stanowiąca odpowiedź na pismo znak: DOB.NK.3821.3.9.2020.IC z dnia 16 grudnia 2020 r. (pytanie 2);

²⁷ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 16);

W związku z powyższym stwierdzono, że jednostka nie wyodrębniła konta księgowego służącego wyłącznie do ewidencji środków z 1% pdof przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych, czym częściowo naruszyła postanowienia art. 27 ust. 2c.

Z informacji uzyskanej od organizacji²⁸ nt. kont, na których ewidencjonowane są przychody działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej, wynika, że „przychody (...) dotyczące działalności statutowej nieodpłatnej ewidencjonowane są na poniższych kontach: (...) „700”, „701”, „702”, „703”, „704”, „705”, „706”, „707”. Przychody (...) dotyczące działalności statutowej odpłatnej ewidencjonowane są na kontach: (...) „720”(…). Przychody (...) dotyczące działalności gospodarczej ewidencjonowane są na kontach: Przychody: „730”, (...).

Na podstawie powyższych informacji, uznano, że organizacja wyodrębniła w planie kont konta zespołu 7, służące do ewidencji przychodów z działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego oraz z działalności gospodarczej. Jednakże nazwy ww. kont²⁹ nie wskazują wprost, że dotyczą one przychodów z działalności nieodpłatnej, co kontrolujący uznali za częściowe naruszenie art. 10 ust. 1 udpp.

Natomiast analiza ewidencji księgowej oraz odpowiedzi organizacji³⁰ wykazała, że: przychody ze środków pochodzących z 1% pdof były ewidencjonowane na koncie księgowym 704-01. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. wyniosły one 2 267 418,00 zł. Natomiast w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2020 r. na ww. koncie nie ewidencjonowano żadnych wpłat.

Koszty, w ramach prowadzonej nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej są ewidencjonowane na kontach zespołu 5 i 7. Zgodnie z odpowiedzią organizacji³¹: (...) koszty dotyczące działalności statutowej nieodpłatnej ewidencjonowane są na poniższych kontach: (...) Koszty: konta: „500”, „550”, (...) koszty dotyczące działalności statutowej odpłatnej ewidencjonowane są na kontach: (...) Koszty: „552”, (...) koszty dotyczące działalności gospodarczej ewidencjonowane są na kontach: (...) Koszty: „731”.

²⁸ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 37);

²⁹ Konta: „700”, „701”, „702”, „703”, „704”, „705”, „706”, „707”;

³⁰ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 38);

³¹ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 37);

Analiza konta 500 – *Koszty działalności statutowej nieodpłatnej posiadającej status OPP* wykazała, że ewidencjonowano na nim m.in. amortyzację, zakup wyrobów medycznych oraz wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Suma zaewidencjonowanych kosztów na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 10 693 932,42 zł. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r. na ww. koncie prowadzono ewidencję księgową, a łączna kwota kosztów na dzień 30 kwietnia 2020 r. wyniosła 3 625 880,92 zł. Natomiast na koncie 550 – *Koszty pozostałe działalności statutowej OPP* – ewidencjonowano koszty dotyczące m.in. kosztów związanych z wynagrodzeniami opłacanymi z 1% pdof³², koszty związane z usługami telefonicznymi i Internetem, opłacane z 1% pdof³³ oraz koszty propagowania opieki hospicyjnej i edukacji³⁴. Łączna kwota zaewidencjonowanych operacji na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 669 120,25 zł, natomiast w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r. wyniosła 224 721,22 zł. Podkreślić należy, że nazwa konta 550 nie wskazuje jednoznacznie, że prowadzona na nim ewidencja dotyczy działalności statutowej nieodpłatnej pożytku publicznego organizacji, co uznano za częściowe naruszenie art. 10 ust. 1 udpp.

Ponadto analiza konta 552 – *Koszty odpłatnej działalności statutowej*, wykazała, że ewidencjonowano na nim częściowo wynagrodzenia wraz z pochodnymi³⁵ w 2019 r., natomiast w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r. brak było ewidencji na ww. koncie. Suma zaewidencjonowanych kosztów na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 1 253,49 zł.

Z analizy planu kont Stowarzyszenia wynika, że jednostka wyodrębniła konta służące do ewidencji kosztów prowadzonej nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem nazwy konta 550 – *Koszty pozostałe działalności statutowej OPP*. Jednocześnie w planie kont analitycznych organizacji wyodrębniono do konta 550 konta służące do ewidencji kosztów z 1% pdof³⁶.

Co do ewidencji wyniku finansowego ustalono, że w zakładowym planie kont wyodrębniono konto 860 – *Wynik finansowy*. Jednak nazwa konta nie wskazuje jednoznacznie na rachunkowe wyodrębnienie wyniku finansowego prowadzonej przez jednostkę nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej, co uznano za częściowe naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy.

³² Konto 550-01-01-02-01;

³³ Konto 550-01-01-23-01;

³⁴ Konto 550-01-01-15-02;

³⁵ Za miesiąc maj i czerwiec 2019 r.;

³⁶ M.in. 550-01-01-02-01, 550-01-01-18-01, 550-01-01-23-01, 550-01-01-26-01. Nazwy wymienionych kont to 1% Podatku;

W wyniku analizy zakładowego planu kont stwierdzono częściowe naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy w związku z brakiem precyzyjnej nazwy konta zespołu 7³⁷, służącego do ewidencji przychodów na działalności nieodpłatnej pożytku publicznego oraz konta 550 – *Koszty pozostałe działalności statutowej OPP*. Jednocześnie stwierdzono naruszenie art. 10 ust. 1 udpp w związku z brakiem wyodrębnienia rachunkowego nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej w stopniu umożliwiającym określenie wyników na każdej z tych działalności. Ponadto w związku z niewyodrębnieniem konta służącego do ewidencji środków z 1% pdof przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych stwierdzono naruszenie art. 27 ust. 2c udpp.

4. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych³⁸ może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% pdof mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Ponadto, zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy organizacja pożytku publicznego ma obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1% pdof.

a) Otrzymane środki z 1% podatku

Kwota środków pochodzących z 1% pdof z rozliczenia za rok 2018 przekazanych przez urzędy skarbowe w 2019 r., według zapisów ewidencji księgowej Stowarzyszenia na koncie 704 – 1% wyniosła 2 267 418,00 zł. Ponadto w *Dodatkowych informacjach i objaśnieniach za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.* organizacja podała, że *przychody z tytułu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 r.* wyniosły 2 267 418,00 zł. Tożsama kwota przychodów z 1% pdof została wskazana również w Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2019 rok (w części III, pkt 2 ppkt 2.1).

Porównanie zapisów na koncie księgowym 704 z wpływami na rachunek bankowy³⁹ właściwy do przekazania 1% pdof w oparciu o wyciągi bankowe wykazało ich zgodność.

³⁷ Konta: „700”, „701”, „702”, „703”, „704”, „705”, „706”, „707”;

³⁸ Zwany dalej „pdof” lub „podatkiem”;

³⁹ Nr 38 1240 1431 1111 0000 0976 3744. Na wskazany rachunek oprócz środków z 1% pdof wpływają inne przychody Stowarzyszenia. Ww. rachunek właściwy do przekazywania środków pochodzących z 1% pdof, został zgłoszony do Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków-Nowa Huta, zgodnie z art. 27a ust. 8 udpp.

Zaewidencjonowane wpłaty z tytułu 1% pdof na rachunku bankowym w 2019 r. wyniosły 2 267 418,00 zł. Według wykazu Ministerstwa Finansów⁴⁰ – wysokość środków z 1% pdof wyniosła 2 264 298,70 zł. Kwota wskazana w powyższym dokumencie odzwierciedla ich stan na dzień 16 września 2019 r., natomiast ewidencja ww. kont oraz wyciągi bankowe obejmują cały 2019 r.

b) Wydatkowanie środków pochodzących z 1 % podatku

Według *Sprawozdania finansowego za rok 2019* sporządzonego w dniu 22 czerwca 2020 r. oraz *Rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za 2019 r.*, organizacja poniosła wydatki ze środków pochodzących z 1% pdof w wysokości 2 484 219,49 zł, z tego na opiekę paliatywną i hospicyjną w kwocie 2 191 178,68 zł, działania edukacyjne 116 028,67 zł, pomoc rodzinie 8 097,14 zł oraz działania na rzecz chorych 168 915,00 zł⁴¹. W toku czynności kontrolnych dokonano analizy części/wybranych dokumentów źródłowych potwierdzających poniesienie wydatków ze środków 1% pdof na łączną kwotę 647 953,75 zł⁴². Niniejsza kwota stanowi 26% łącznej sumy wydatków poniesionych z tego źródła przychodów Stowarzyszenia.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że Stowarzyszenie ewidencjonuje wydatki poniesione ze środków 1% na kontach zespołu 1⁴³ oraz dodatkowo *w ujęciu syntetycznym na kontach pozabilansowych: 900-03*⁴⁴. Po analizie ewidencji księgowej konta 900-03 – 1% ustalili że wydatki poniesione ze środków 1% pdof w 2019 r. wyniosły 2 484 219,49 zł, co było zgodne z danymi wykazanymi w przedłożonych sprawozdaniach finansowym i merytorycznym w ww. okresie.

Ponadto, w wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że organizacja dokonała płatności za pięć faktur⁴⁵ po terminie płatności⁴⁶ wskazanym w ww. dokumentach

Jednakże w Archiwum Towarzystwa nie udało się odszukać kopii stosownego zgłoszenia na druku NIP-2 – odpowiedź Towarzystwa z dnia 15 stycznia 2021 r. na pytanie nr 2. Natomiast w dniu 3 lutego 2021 r. organizacja przesłała pismo Naczelnika Małopolskiego Urzędu Skarbowego w Krakowie, znak: 1271-SKI.4716.2021.MM z dnia 3 lutego 2021 r., informujące, że TPCh zgłosiło do US rachunek bankowy do przekazywania 1% na rzecz opp o ww. numerze;

⁴⁰ *Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2019 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2018 r. stanowiący załącznik nr 2 do Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2019 roku;*

⁴¹ *Dodatkowe informacje i objaśnienia za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.;*

⁴² *Dowody źródłowe dokumentujące operacje gospodarcze dotyczące wydatków poniesionych ze środków 1% pdof zostały wybrane na podstawie osądu kontrolerów w wyniku analizy otrzymanych zestawień wydatków finansowanych z ww. środków;*

⁴³ *konto 131 – Rachunek rozliczeniowy – Pekao S.A za 2019, w tym na kontach analitycznych 131-1, 131-8;*

⁴⁴ *Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 16);*

⁴⁵ *FV nr FS6350/12/2018 na kwotę 2.753,44 zł, FV nr 7526/11/2019 na kwotę 3.455,08 zł, FV nr 645/01/2019 na kwotę 3.151,39 zł, FV nr 36/2019 na kwotę 1.583,00 zł, FV nr 33/2018 na kwotę 895,00 zł;*

źródłowych, co stanowi naruszenie art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W udzielonych wyjaśnieniach⁴⁷, dotyczących opóźnień w zapłacie organizacja wskazała, że w *Towarzystwie Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza”* w ramach kontroli wewnętrznej wprowadzony został 3 stopniowy proces autoryzacji płatności za faktury, poprzedzony merytoryczną akceptacją upoważnionych osób. (...) System obiegu dokumentów, konieczność weryfikacji faktur pod względem merytorycznym (...), 3 stopniowy proces autoryzacji płatności, wydłuża proces zapłaty za faktury ale równocześnie zapewnia wysoką jakość kontroli wewnętrznej w zakresie prawidłowości i celowości ponoszonych wydatków. (...) Towarzystwo nie opłacało odsetek z tytułu nieterminowych płatności a przez kontrahentów nie zostały wystawione żadne noty odsetkowe. Przedstawione wyjaśnienia pozostają bez wpływu na treść ww. ustaleń dotyczących nieterminowego dokonywania płatności. Jednocześnie po analizie ewidencji księgowej organizacji nie stwierdzono, dokonywania zapłaty przez Stowarzyszenie odsetek z tytułu nieterminowych płatności.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkowaniu środków pochodzących z 1% pdof, w tym niezgodności ich wykorzystania z art. 27 ust. 2 ustawy.

Zasady wydatkowania środków pochodzących z 1% pdof zostały określone przez jednostkę w: załączniku nr 15 do polityki Rachunkowości „Źródła finansowania kosztów działalności TPCCH „Hospicjum im. św. Łazarza”⁴⁸. Ponadto Stowarzyszenie wskazało⁴⁹, że wydatki dotyczące środków z 1% pdof fizycznie nie są refundowane gdyż ewidencja wydatkowania środków w ramach 1 % pdof odbywa się po zakończeniu roku, w ujęciu roku sprawozdawczego, którym jest rok kalendarzowy. Taka praktyka Towarzystwa wynika ze stosownych zapisów w Polityce rachunkowości (załącznik 15 do Polityki) i wynika z dążenia do rozliczenia w pierwszej kolejności kosztów, na które Towarzystwo otrzymuje środki w ramach kontraktu z NFZ i zbiorów publicznych.

⁴⁶ Kolejno: termin płatności wynikający z dokumentu źródłowego 4.01.2019 r. opłacony w dniu 8.01.2019 r. ze środków 1% pdof; termin płatności wynikający z dokumentu źródłowego 12.12.2019 r. opłacony w dniu 19.12.2019 r. ze środków 1% pdof; termin płatności wynikający z dokumentu źródłowego 13.02.2020 r. opłacony w dniu 15.02.2019 r. ze środków 1% pdof; termin płatności wynikający z dokumentu źródłowego 14.10.2019 r. opłacony w dniu 16.10.2019 r. ze środków 1% pdof; termin płatności wynikający z dokumentu źródłowego 14.12.2018 r. opłacony w dniu 16.01.2019 r. ze środków 1% pdof;

⁴⁷ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 17);

⁴⁸ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 39);

⁴⁹ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 16);

Finansowanie opieki paliatywnej i hospicyjnej na bieżąco z różnych źródeł finansowania jest niezmiernie trudne i mogłoby prowadzić do sytuacji niewykorzystania środków z NFZ czy stwarzać zagrożenie, że suma przychodów otrzymanych z NFZ i wykorzystanych środków w ramach 1% p.dof. będą wyższe niż całościowe koszty opieki paliatywnej i hospicyjnej. Dopiero po zakończeniu okresu sprawozdawczego, czyli po zakończeniu roku kalendarzowego Towarzystwo ma pełną informację na temat faktycznych przychodów w zakresie kontraktu z NFZ (tzw. nadwykonania, korekty), która to wiedza daje możliwość rzetelnego rozliczenia środków przeznaczanych na działalność paliatywną i hospicyjną Towarzystwa, w tym rozliczenia wydatków w ramach 1 % p.dof.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu organizacji.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych oraz na podstawie odpowiedzi Stowarzyszenia⁵⁰ ustalono, że organizacja *nie prowadzi kont indywidualnych na rzecz beneficjentów (tzw. subkont), ponieważ nie prowadzi pozyskiwania pomocy materialnej dla określonych osób fizycznych. Beneficjentami działalności Towarzystwa są chorzy i ich rodziny w ramach realizowanej działalności leczniczej głównie na rzecz osób terminalnie i przewlekle chorych. Towarzystwo jest podmiotem leczniczym i prowadzi obowiązującą dokumentację medyczną dla każdego pacjenta zgodnie z przepisami. Działalność lecznicza chorych jest rozliczana w formie kosztów osobodnia czy wizyty. Narodowy Fundusz Zdrowia przy rozliczeniach nie refunduje kosztów danego pacjenta a tylko liczbę osobodni w danym miesiącu lub wykonanych wizyt w poradni. Towarzystwo podobnie jak jest to w opiece szpitalnej nie prowadzi indywidualnych kont pacjentów objętych opieką.*

c) Spełnianie wymogów określonych w art. 20 ust. 1 pkt. 6 ustawy

W myśl ww. przepisu statut lub inne akty wewnętrzne organizacji pozarządowych zabraniają:

- 1) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”;

⁵⁰ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 5);

- 2) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- 3) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego,
- 4) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Po dokonaniu analizy statutu Stowarzyszenia ustalono, że zawierał on ww. zapisy ustawy.

Jednocześnie w świetle zebranego materiału dowodowego, w tym przedłożonych wyjaśnień⁵¹ oraz oświadczeń⁵² członków Zarządu Towarzystwa z dnia 15 stycznia 2021 r. – nie stwierdzono naruszenia art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy.

d) Prawidłowość gromadzenia i przekazywania środków pochodzących z 1% podatku zgodnie z art. 27a ustawy

Zgodnie z art. 27aa ust. 1 ustawy organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego prowadzonym w formie elektronicznej przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego⁵³, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie.

Z analizy wykazów organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2018 oraz 2019 prowadzonych w formie elektronicznej przez Dyrektora NIW – CRSO (wraz z jego aktualizacjami w okresie objętym kontrolą) wynika, że Stowarzyszenie było zamieszczone pod nr 1172 (wykaz z 2018 r. – stan na 30 listopada 2019 r.) oraz pod nr 1182 (wykaz z 2019 r. – stan na 6 sierpnia 2020 r.).

Ponadto analiza strony internetowej Stowarzyszenia (<https://hospicjum.krakow.pl/>) nie wskazuje aby organizacja wzywała do przekazywania środków pochodzących z 1% pdof

⁵¹ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r. stanowiący odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 10);

⁵² Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r. stanowiący odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 11);

⁵³ Zwany dalej „NIW – CRSO”;

z rozliczenia za rok podatkowy 2018 i 2019 na rzecz organizacji, które nie zostały uwzględnione w ww. wykazach. Jednocześnie Stowarzyszenie oświadczyło⁵⁴, że *nie wzywało do przekazania ani nie przekazywało środków z 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie organizacji pożytku publicznego, o których mowa w art. 27 aa ustawy (...).*

W wyniku analizy rachunku bankowego Stowarzyszenia⁵⁵ właściwego do przekazywania środków z 1% pdof za okres objęty kontrolą oraz na podstawie ustaleń dotyczących wydatkowanych środków z 1% pdof ustalono, że jednostka nie przekazywała środków z 1% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazach organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2018 i 2019 prowadzonych w formie elektronicznej przez Dyrektora NIW – CRSO.

5. Prowadzenie promocji do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

a) Prowadzenie promocji 1% podatku w rozumieniu ustawy

Zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1% pdof, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku, o której mowa w art. 27c ust. 1 ustawy.

Stowarzyszenie oświadczyło⁵⁶, że wydatki na promocję były ewidencjonowane na następujących kontach: 403-14, 550-01-01-35, 550-01-01-36, 550-03-01-36. Jednocześnie Towarzystwo wskazało⁵⁷, iż *żadne z działań promocyjnych, także te opisane jako promocja 1% podatku nie były finansowane ani współfinansowane ze środków pochodzących z 1% pdof. Dowody źródłowe były opłacane ze środków pochodzących z darowizn oraz w części kosztów przypisanych do zbiórki publicznej – konto kosztów 550-01-01-36-03 pokryte ze środków pozyskanych w ramach zbiórki publicznej, pośród wymienionych dokumentów źródłowych są także te, które w ramach patronatu były rozliczane bezgotówkowo w formie barteru. W okresie 01.01.2020 r. – 30.04.2020 r. na koncie 550-03-01-36 nie wystąpiły żadne operacje.*

⁵⁴ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 9);

⁵⁵ Wyciąg z rachunku bankowego Stowarzyszenia o numerze 38 1240 1431 1111 0000 0976 3744 za okres od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r.;

⁵⁶ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 32);

⁵⁷ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 13);

Na podstawie przedstawionej w trakcie kontroli dokumentacji księgowej, ewidencji i przedłożonych wyjaśnień stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. Stowarzyszenie nie ponosiło kosztów promocji, o których mowa w art. 27c ust. 1 ustawy. Ponadto z analizy strony internetowej Stowarzyszenia (<https://hospicjum.krakow.pl/>) wynika, że organizacja zachęcała do przekazywania środków pochodzących z 1% pdof na swoją działalność statutową, jednakże działalność ta nie miała charakteru odpłatnego⁵⁸.

b) Prawidłowość informacji o prowadzonej przez organizacje pożytku publicznego promocji sfinansowanej lub współfinansowanej ze środków 1% pdof

Zgodnie z art. 27c ustawy organizacje pożytku publicznego, które prowadzą promocję polegającą na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku, finansowaną ze środków pochodzących z tego źródła winne są zamieszczać informację o jej finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków pochodzących z 1% pdof. Natomiast, programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo powinny zawierać informację o możliwości swobodnego wyboru i przekazania 1% pdof organizacji pożytku publicznego albo braku swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku organizacji pożytku publicznego. Kwestie te szczegółowo regulują przepisy rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Organizacja oświadczyła⁵⁹, że *Towarzystwo w okresie objętym kontrolą nie posiadało własnego programu komputerowego umożliwiającego podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego. Na stronie internetowej Towarzystwa był umieszczony link do ogólnodostępnego programu PIT-y 2018 i PIT-y 2019 autorstwa Pana [REDAKTOWANE] (www.pit.dobry.pl), w którym podatnik ma możliwość wyboru jednej z wielu organizacji.*

Z ustaleń kontroli wynika, że organizacja nie prowadziła promocji 1% podatku finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z 1% pdof, nie stwierdzono tym samym naruszenia art. 27 c ust. 1 i 2 ustawy.

6. Obowiązki sprawozdawcze OPP.

1. Prawidłowość sporządzenia sprawozdania merytorycznego i finansowego

⁵⁸ Strona internetowa Stowarzyszenia: <https://hospicjum.krakow.pl/pozyteczny-1/>;

⁵⁹ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 33);

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy organizacja pożytku publicznego zobowiązana jest do sporządzenia rocznego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności. Wymagane elementy sprawozdania merytorycznego określa art. 23 ust. 6e ustawy. Wzór sprawozdania merytorycznego w okresie objętym kontrolą określa załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego*⁶⁰.

W toku kontroli stwierdzono, że Towarzystwo w dniu 12 października 2020 r. sporządziło roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2019 r., które zostało zatwierdzone w dniu 8 sierpnia 2020 r. uchwałą Walnego Zebrania Towarzystwa nr 3.⁶¹ Ustalenia kontroli wskazują jednocześnie, że § 24 ust. 2 pkt b statutu organizacji nie zawiera wprost postanowienia dotyczącego kompetencji Walnego Zebrania w sprawie zatwierdzania sprawozdań merytorycznych z działalności.

Stowarzyszenie w dniu 4 stycznia 2021 r. przekazało drogą elektroniczną w formacie .xml plik zawierający sprawozdanie finansowe jednostki za 2019 r. Organizacja przedłożyła również sprawozdanie finansowe w formie papierowej⁶², sporządzone w dniu 22 czerwca 2020 r. i obejmujące: wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia) oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Elektroniczna wersja sprawozdania finansowego (.xml plik) została podpisana przez:

- 1) Panią Jolantę Stokłosę (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Prezes Zarządu,
- 2) Panią Krystynę Kochan (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Członek Zarządu,
- 3) Panią Elżbietę Złowodzką (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Skarbnik,
- 4) Panią Renatę Połomską (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Sekretarz,
- 5) Panią Bogusławę Lewandowską (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Członek Zarządu,
- 6) Pana Władysława Miękinę (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – Wiceprezes ds. organizacyjnych,

⁶⁰ Dz. U. poz. 2061, zwane dalej „rozporządzeniem”;

⁶¹ Wyciąg z Protokołu Walnego Zebrania Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza” odbytego w dniu 8 sierpnia 2020 r. w Krakowie;

⁶² Wiadomość e-mail z dnia 31 grudnia 2020 r., stanowiąca odpowiedź na pismo znak: DOB.NK.3821.3.9.2020.IC z dnia 16 grudnia 2020 r. (pytanie nr 3);

- 7) Pana Sławomira Skowronka (data złożenia podpisu 26 czerwca 2020 r.) – Wiceprezes ds. medycznych,
- 8) Pana Jana Machniaka (data złożenia podpisu 26 czerwca 2020 r.) – Członek Zarządu,
- 9) Panią ██████████ (data złożenia podpisu 24 czerwca 2020 r.) – osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych Towarzystwa, Główny księgowy.

W trakcie analizy sprawozdania finansowego potwierdzono, że organizacja przedłożyła kompletne sprawozdanie finansowe za 2019 r., zgodne z art. 45 ust. 2 ustawy o rachunkowości⁶³. Ponadto ustalono, że ww. sprawozdanie zostało podpisane przez wszystkich członków organu oraz osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki, co jest zgodne z art. 52 ust. 2 ww. ustawy. Sprawozdanie finansowe organizacji zostało przyjęte uchwałą Walnego Zebrania Towarzystwa nr 4 z dnia 8 sierpnia 2020 r.⁶⁴.

Mając na uwadze przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r.⁶⁵, które przedłużyły o 3 miesiące termin na sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego i zatwierdzania ww. sprawozdania jednostki przez organ zatwierdzający określony w art. 52 ust. 1 i 3 oraz art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości, potwierdzono terminowe sporządzenie i zatwierdzenie przez Stowarzyszenie sprawozdania finansowego za 2019 r. Jednocześnie w trakcie analizy sprawozdania finansowego jednostki ustalono, że w bilansie organizacji za 2019 wykazano w pozycji A. Pasywa II. Pozostałe fundusze 1. Fundusz zapasowy, natomiast nie wskazano Funduszu Statutowego. Organizacja w przesłanych wyjaśnieniach wskazała, że⁶⁶ *w bilansie za 2019 rok w pozycji Pasywa. Fundusz Własny wykazano omyłkowo Fundusz Zapasowy. Kwota 15 853 866,89 zł powinna być ujęta w Pasywach w pozycji Fundusz Statutowy.*

Ponadto zwrócono się o wyjaśnienie⁶⁷ rozbieżności pomiędzy Uchwałą nr 4 Walnego Zebrania TPCCH z dnia 8 sierpnia 2020 r. (zatwierdzającą sprawozdanie finansowe organizacji za 2019 r.), a sprawozdaniem finansowym za 2019 – Dodatkowe Informacje i Objasnienia.

⁶³ Art. 45 ust. 2 uor wskazuje, że: *sprawozdanie finansowe składa się z: bilansu; rachunku zysków i strat; informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.* Sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia zawiera dodatkowo zestawienie zmian w kapitale własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia);

⁶⁴ Wyciąg z Protokołu Walnego Zebrania Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza” odbytego w dniu 8 sierpnia 2020 r. w Krakowie, uchwała nr 4;

⁶⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. *w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji* (Dz.U. poz. 570);

⁶⁶ Wiadomość e-mail z dnia 15 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 16);

⁶⁷ Pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie 9);

W odpowiedzi Towarzystwo wskazało⁶⁸, że zapis w *Dodatkowych informacjach i Objasnieniach* (pkt 1.7) mówiący, że jednostka za rok 2019 wykazuje zysk w wysokości 874 384,84 zł, który zostanie przeznaczony na zwiększenie kapitału zapasowego nie pozostaje w sprzeczności z uchwałą nr 4 Walnego Zebrania Towarzystwa mówiącą, że zysk netto zostaje przeznaczony na cele statutowe Towarzystwa i powiększa kapitał własny Towarzystwa. *Kapitał zapasowy jest elementem składowym kapitału własnego i może być przeznaczony na cele statutowe. (...) Sama prezentacja kapitału własnego TPCH Hospicjum w Pasywach bilansu nie wprowadza czytelnika w błąd. Jasno precyzuje i oddziela źródło kapitału: wyniki lat ubiegłych, wynik bieżący, kapitał zapasowy a wszystkie one są ujęte w kapitale własnym, co jasno wskazuje na przeznaczenie tych kwot, czyli na działalność Towarzystwa.*

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że zgodnie z ustawą o rachunkowości posiadanie funduszu statutowego przez organizację jest wymogiem obligatoryjnym. Rekomenduje się zatem aby w bilansie za 2020 rok wykazać prawidłowe dane w pozycji Pasywa. Fundusz Statutowy.

Ponadto na podstawie przedłożonych wyjaśnień oraz dokumentacji⁶⁹⁷⁰ zespół kontrolny ustalił, że organizacja przeprowadziła badanie sprawozdania finansowego za 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego.

2. Zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu merytorycznym

Analiza sprawozdania merytorycznego za rok 2019 wykazała prawidłowość zamieszczonych w nim danych, w tym przychodów i kosztów z 1% pdof, pod względem zgodności z ewidencją księgową i dokumentacją źródłową.

Stwierdzono jedynie uchybienia w postaci wskazania błędnego imienia⁷¹ Sekretarza Zarządu Towarzystwa, wykazania w składzie Komisji Rewizyjnej p. ██████████⁷²

⁶⁸ Wiadomość e-mail z dnia 27 stycznia 2021 r., stanowiąca odpowiedź na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 9);

⁶⁹ *Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania dla Walnego Zebrania i Komisji Rewizyjnej Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza”. sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2019 r. – badanie przeprowadzone zostało przez biegłego rewidenta Panią ██████████, działającą w imieniu Polinvest-Audit Sp. z o.o.;*

⁷⁰ Odpowiedź WZLZS – pismo z dnia 27 października 2020 r.;

⁷¹ Cz. I, pkt I, ppkt 7 – *Skład organu zarządzającego organizacji – (...) Zamiast Jolanta winno być Joanna – zgodnie z informacją udzieloną przez organizację w piśmie z dnia 15 stycznia 2020 r. będącą odpowiedzią na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 18);*

⁷² P. Henryk Chłopek zmarł w styczniu 2020 r. – zgodnie z informacją udzieloną przez organizację w piśmie z dnia 15 stycznia 2020 r. będącą odpowiedzią na pismo nr 1 z dnia 7 stycznia 2021 r. (pytanie nr 19);

zamiast [REDACTED]⁷³ oraz wykazania przychodów z tytułu kontraktu z NFZ w kwocie 7 264 042,42 zł w cz. III pkt. 2 *Informacja o źródłach przychodów organizacji* ppkt 2.4. *innych źródeł*, gdzie ww. środki stanowią przychody ze źródeł publicznych i powinny zostać wykazane ww. części sprawozdania w ppkt 2.2 b) *ze środków budżetu państwa*.

3. Publikacja rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania merytorycznego

a) Zamieszczenie sprawozdania finansowego i merytorycznego na stronie podmiotowej NIW – CRSO

Zgodnie z art. 23 ust. 6 ustawy organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie podmiotowej NIW – CRSO w Biuletynie Informacji Publicznej. Należy podkreślić, że zgodnie z brzmieniem § 2 rozporządzenia⁷⁴ termin określony w ww. przepisie ustawy został przedłużony w odniesieniu do sprawozdań za 2019 rok do dnia 15 października 2020 r., w związku z czym nie uchybiono obowiązku zamieszczenia ww. sprawozdań organizacji na stronie podmiotowej NIW – CRSO przez złożenie sprawozdania merytorycznego 12 października 2020 r.

Jednocześnie należy wskazać, że sprawozdanie merytoryczne Stowarzyszenia zostało zatwierdzone uchwałą Walnego Zebrania Towarzystwa nr 3 z dnia 8 sierpnia 2020 r. Tym samym organizacja zamieściła na stronie NIW – CRSO zatwierdzone sprawozdanie merytoryczne z działalności za 2019 r.

b) Publikacja sprawozdania finansowego i merytorycznego na własnej stronie internetowej.

W myśl przepisu art. 23 ust. 2a ustawy organizacja pożytku publicznego ma obowiązek podawać do publicznej wiadomości sprawozdanie merytoryczne oraz sprawozdanie finansowe w sposób umożliwiający zapoznanie się z tymi sprawozdaniami przez zainteresowane podmioty, w tym przez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.

Z analizy strony internetowej Stowarzyszenia⁷⁵ oraz z oświadczenia wynika, że Towarzystwo zamieściło sprawozdanie finansowe i merytoryczne z działalności za 2019 r. na

⁷³ Według *Instrukcji wypełniania sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego – Sekcja I. Dane organizacji pożytku publicznego; W punkcie I.7. Skład organu zarządzającego organizacji podajemy po kolei dane wszystkich osób wchodzących w skład organu. Powinny to być osoby, które aktualnie (tj. na dzień zamieszczania sprawozdania) zasiadają w zarządzie organizacji (...); W punkcie I.8. Skład organu kontroli lub nadzoru postępujemy tak samo, jak w poprzedniej części sprawozdania.*

⁷⁴ Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizację pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020;

⁷⁵ <https://hospicjum.krakow.pl/sprawozdanie/>;

własnej stronie internetowej www.hospicjum.krakow.pl. Jednocześnie ww. badanie wykazało brak zamieszczenia na stronie internetowej podmiotu rocznych sprawozdań merytorycznych z działalności oraz sprawozdań finansowych za ubiegłe lata.

Towarzystwo w odpowiedzi⁷⁶ wyjaśniło, że *brak na stronie www.hospicjum.krakow.pl sprawozdań merytorycznych oraz finansowych za lata wcześniejsze wynika z tego, iż w marcu 2020 roku Towarzystwo podjęło decyzję o zmianie strony.(...) W starej wersji strony były zamieszczone sprawozdania z wcześniejszych lat, niestety nie jesteśmy w stanie tego pokazać, ponieważ na serwerze zamieniono starą bazę na nową. Przyczyną sytuacji braku koniecznych informacji w zakładce SPRAWOZDANIA jest nowa wersja strony, która jest na bieżąco uzupełniana i udoskonalana. Sprawozdania z działalności OPP z minionych lat zostaną uzupełnione w najbliższym czasie.*

Wobec powyższego stwierdzono spełnienie wymogu zawartego w art. 23 ust. 2a ustawy odnośnie do sprawozdania za rok 2019. Jednocześnie rekomenduje się zamieszczenie sprawozdań merytorycznych i finansowych z poprzednich okresów sprawozdawczych na własnej stronie internetowej organizacji w celu spełnienia wymogu określonego w ww. przepisie.

II. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) brak wyodrębnienia w statucie Towarzystwa zakresu prowadzonej odpłatnej i nieodpłatnej działalności statutowej, co stanowi naruszenie przepisu art. 10 ust. 3 ustawy;
- 2) wskazanie w § 36 pkt 2 statutu zapisów niezgodnych z art. 8 ust. 2 udpp, co stanowi naruszenie ww. przepisu.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- 1) brak jednoznacznego wskazania w nazwie kont⁷⁷, że służą do ewidencji przychodów i kosztów działalności nieodpłatnej, co stanowi częściowe naruszenie przepisu art. 10 ust. 1 udpp;
- 2) wykazanie w bilansie za 2019 rok w pozycji A. *Pasywa II. Pozostałe fundusze I. Fundusz zapasowy*, środków, które powinny być wykazane jako środki z Funduszu Statutowego;

⁷⁶ Wiadomość e-mail z dnia 4 lutego 2021 r., stanowiąca uzupełnienie odpowiedzi na pismo nr 2 z dnia 22 stycznia 2021 r. (pytanie nr 6 i 7);

⁷⁷ Konta: „700”, „701”, „702”, „703”, „704”, „705”, „706”, „707”, „550”;

- 3) brak wyodrębnienia konta księgowego służącego wyłącznie do ewidencji środków z 1% pdof przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych, czym częściowo naruszono przepis art. 27 ust. 2c;
- 4) nazwa konta 860 – *Wynik finansowy* – nie wskazuje jednoznacznie na rachunkowe wyodrębnienie wyniku finansowego prowadzonej przez jednostkę nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej, co skutkuje częściowym naruszeniem przepisu art. 10 ust. 1 ustawy;
- 5) dokonywanie części płatności za zakupione usługi po terminie płatności wskazanym w dokumentach źródłowych, czym naruszono przepis art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 6) brak wskazania w § 24 ust. 2 pkt b statutu, postanowienia dotyczącego kompetencji Walnego Zebrania w sprawie zatwierdzania sprawozdań merytorycznych;
- 7) wskazanie w sprawozdaniu merytorycznym błędnych danych dot. członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej Towarzystwa, a także wykazanie w nieprawidłowej części danych dot. środków otrzymanych z NFZ;
- 8) brak zamieszczenia na stronie internetowej rocznych sprawozdań merytorycznych z działalności oraz sprawozdań finansowych za poprzednie okresy sprawozdawcze.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

W oparciu o dokumentację udostępnioną w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w działalności jednostki, będące konsekwencją niedostatecznej znajomości niektórych przepisów prawa. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia skutkowały naruszeniem art. 8 ust. 2, art. 10 ust. 1 i ust. 3, art. 27 ust. 2c ustawy oraz art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

IV. Zalecenia i wnioski

Wobec powyższych ustaleń, w tym stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień zaleca się:

- 1) wskazanie w statucie zakresu prowadzonej odpłatnej i nieodpłatnej działalności statutowej zgodnie z przepisem art. 10 ust. 3 ustawy;
- 2) wskazanie w statucie, że przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego zgodnie z przepisem art. 8 ust. 2 udpp oraz usunięcie zapisów niezgodnych z tą regulacją tj. § 36 pkt 2⁷⁸;
- 3) jednoznaczne wskazanie w nazwie kont⁷⁹, że służą one do ewidencji przychodów i kosztów działalności nieodpłatnej zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 udpp;

⁷⁸ „Nadwyżka przychodów nad kosztami z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego”;

- 4) prawidłowe wykazanie w bilansie za 2020 rok danych w pozycji Pasywa. Fundusz Statutowy;
- 5) wyodrębnienia konta księgowego służącego wyłącznie do ewidencji środków z 1% pdof przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych zgodnie z przepisem art. 27 ust. 2c;
- 6) jednoznaczne wskazanie w nazwie konta 860 – *Wynik finansowy* – rachunkowego wyodrębnienia wyniku finansowego prowadzonej przez jednostkę nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy;
- 7) terminowe dokonywanie płatności wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań zgodnie z przepisem art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 8) wskazanie wprost w statucie postanowień dotyczących kompetencji Walnego Zebrania w sprawie zatwierdzania sprawozdań merytorycznych (§ 24 ust. 2 pkt b);
- 9) sporządzenie korekty sprawozdania merytorycznego za 2019 r. w zakresie wynikającym z ustaleń kontroli;
- 10) zamieszczenie skorygowanego sprawozdania merytorycznego na stronie podmiotowej NIW-CRSO oraz na własnej stronie internetowej organizacji;
- 11) zamieszczenie sprawozdań merytorycznych i finansowych za poprzednie okresy sprawozdawcze na własnej stronie internetowej (www.hospicium.krakow.pl).

Na podstawie § 24 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. poz. 2054) zobowiązuje się Stowarzyszenie do przekazania informacji o sposobie usunięcia nieprawidłowości i uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań w terminie 60 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Społeczności i Obywatelskiego

Krzysztof Motyk

⁷⁹ Konta: „700”, „701”, „702”, „703”, „704”, „705”, „706”, „707”, „550”;

